

LEHDISTÖTIEDOTE nro 2/23

Luxemburgissa 12.1.2023

Unionin tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa C-702/20 | DOBELES HES ja C-17/21 | GM

Valtiontuen käyttöön ottaminen itsessään ei voi perustua tuomioistuimen ratkaisuun

Latvia antoi 5.5.2005 lain (voimassa 8.6.2005–31.12.2014), jolla muutettiin menettelyä, jota sovellettiin sähköntuottajien tuotannon ylijäämien myymiseen korotetulla tariffilla. Kyseisessä laissa täsmennettiin, että uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuottajiin, jotka olivat jo aloittaneet toimintansa kyseisenä ajankohtana, sovellettiin edelleen aikaisempia ehtoja, jotka olivat olennaisilta osin edullisempia korotetulla tariffilla myynnissä noudatettavien hintojen osalta. DOBELES HES SIA ja GM SIA ovat kaksi latvialaista yritystä, jotka ylläpitävät vesivoimaloita ja tuottavat siten sähköä uusiutuvista energialähteistä. Kyseisen lain voimaantulon johdosta Latvian sääntelyviranomaisen, jolla on oikeus määrittää sähkön keskimääräinen tariffi, tulkitsti kyseistä lakia siten, että sillä jäädettiin näiden tuottajien osalta sähkön keskimääräinen myyntitariffi 7.6.2005 voimassa olleeseen arvoon. Sääntelyviranomaisen lakkasi näin ollen päivittämästä kyseistä tariffia.

Tämän johdosta kantajayritykset vaativat sääntelyviranomaista maksamaan ”vahingonkorvausta” tariffin jäädymisestä aiheutuneista tappioista. Sääntelyviranomaisen kieltäytyi hyväksymästä näitä vaatimuksia, mutta Latvian hallintotuomioistuin hyväksyi kyseiset kanteet osittain.

Latvian ylin tuomioistuin, joka käsittelee kassaatiovalitusta, on pyytänyt unionin tuomioistuinta tulkitsemaan SEUT 107 artiklan 1 kohtaa ja SEUT 108 artiklan 3 kohtaa, vähämerkityksistä tukea koskevaa asetusta¹ (pienet valtiontuet, joista ei tarvitse ilmoittaa komissiolle) ja SEUT 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua asetusta.²

Unionin tuomioistuin toteaa aluksi, että ”valtion varat”, joita tarvitaan, jotta kyse voi olla SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuesta, voidaan määrittää kahdella vaihtoehtoisella kriteerillä, eli kyse on joko varoista, jotka saadaan kansallisen lainsäädännön nojalla veroista tai muista pakollisista maksuista ja joita hallinnoidaan ja jotka jaetaan tämän lainsäädännön mukaisesti, tai summista, jotka ovat jatkuvasti julkisessa määräysvallassa.

Unionin tuomioistuin huomauttaa tästä kysymyksestä, että Latvian sähkömarkkinoiden täydellisen vapauttamisen ajankohdalla ei ole merkitystä arvioitaessa sitä, onko sähkön ostamisesta korotetulla tariffilla muodostuva etu luonnehdittava valtiontueksi. **Valtiontueksi luonnehtiminen ei näet edellytetä sitä, että asianomaiset markkinat on ensin vapautettu kokonaan.**

¹ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 18.12.2013 annettu komission asetus (EU) N:o 1407/2013 (EUVL 2013, L 352, s. 1).

² Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annettu neuvoston asetus (EU) 2015/1589 (EUVL 2015, L 248, s. 9).

Unionin tuomioistuin huomauttaa myös, että julkiset tuet, jotka ovat tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita suosivia viranomaisen toimenpiteitä, ovat oikeudelliselta luonteeltaan perustavanlaatuisesti erilaisia kuin vahingonkorvaukset, joita kansalliset viranomaiset mahdollisesti veloitetaan maksamaan yksityisille korvauksena niiden näille aiheuttamasta vahingosta. Vahingonkorvaukset eivät siis ole unionin oikeudessa tarkoitettua valtiontukea. Sen määrittämiseksi, ovatko tietyt summat "valtiontukea", ei sitä vastoin ole merkitystä sillä, luonnehditaanko kanteet, joissa vaaditaan näiden summien suorittamista, kansallisen oikeuden nojalla "korvausvaatimuksiksi" tai "vahingonkorvausvaatimuksiksi".

Kun kansallisessa säännöstössä on otettu käyttöön "valtiontuki", myös tuomioistuimessa kyseisen säännösten nojalla vaaditun summan maksaminen merkitsee tällaista tukea.

Vastauksena komission argumentaatioon **unionin tuomioistuin toteaa, että valtiontuen käyttöön ottaminen itsessään ei voi perustua tuomioistuimen ratkaisuun. Valtiontuen käyttöön ottaminen perustuu näet tarkoituksenmukaisuusharkintaan, joka ei kuulu tuomioistuimen tehtäviin.**

Unionin tuomioistuin huomauttaa tämän jälkeen vähämerkityksistä tukea koskevan unionin oikeuden sovellettavuudesta, että sitä, ovatko tuet luonteeltaan vähämerkityksistä tukea, on arvioitava suhteessa kantajien viiteajanjakson aikana jo saamien summien ja niiden vielä vaatimien summien kokonaismäärään, jos oletetaan, että kyse on valtiontuesta.

Unionin tuomioistuin toteaa lopuksi, että jos kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu vaatimus sääntöjenvastaisen tuen eli sellaisen tuen maksamiseksi, josta ei ole ilmoitettu komissiolle, vaikka se ei ole vähämerkityksistä tukea, kansallisen tuomioistuimen on hylättävä tämä vaatimus. Kansallinen tuomioistuin voi kuitenkin hyväksyä vaatimuksen sellaisen summan maksamiseksi, joka vastaa uutta tukea, josta ei ole ilmoitettu komissiolle, sillä varauksella, että asianomaiset kansalliset viranomaiset ensin ilmoittavat tästä tuesta asianmukaisesti komissiolle ja että tämä antaa, tai sen katsotaan antaneen, suostumuksensa tältä osin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti ja tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎+352 4303 3127

Pysykää kuulolla!

